

Halina Gacowa

"Jan Potocki a cenzura wileńska w 1814 r. Przyczynek do biografii",
Daniel Beauvois, "Przegląd
Humanistyczny" nr 12 (1978) :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 22/4 (74), 137

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ AXER Jerzy: Smok i słowiczki. Wokół wersów 9-14 "Trenu I" Jana Kochanowskiego, "Pamiętnik Literacki" 1979 z. 1 s. 187-191.

Autor komentuje wersy 9-14 "Trenu I" J. Kochanowskiego. Polska parafraza Homerowego opisu zawarta w omawianych wersach jest złożonym, ale doskonale jednorodnym utworem. Podstawowym materiałem jest cyceroński przekład tego tekstu, zaczerpnięty ze słynnego filologicznego dzieła Nideckiego. Wersja Pseudo-Moschosa (porównanie zapisane w epyllion pt. "Megara"), umieszczona w żałobnym kontekście, dostarczyła poecie wzoru wykorzystania motywu. Podobna scena nakreślona przez Wergiliusza (Georgiki IV), o homerowej i pseudo-moschosowej proweniencji, pozwoliła wykończyć kompozycję. Można w niej, jak w sąłych "Trenach", rozpoznać wpływ Petrarcki, a także inspirację psalmiczną. Jest też do ostatniego szczegółu przemyślana i precyzyjnie wbudowana w całość dzieła.

BP/74/17

K.M.

/II/ BEAUVOIS Daniel: Jan Potocki a cenzura wileńska w 1814 r. Przyczynek do biografii. "Przegląd Humanistyczny" 1978 nr 12 s. 137-143.

Przedstawiony tu zatarg Jana Potockiego, autora nie drukowanego ówczesnie "Rękopisu znalezionego w Saragossie", z cenzurą Uniwersytetu Wileńskiego w 1814 r., dotyczył wydanej w Krzemieńcu jego pracy historycznej "Principes de Chronologie". Odwołanie od dekretu konfiskującego jego pisma, przesłane do ministra oświecenia, A.K. Razumowskiego (tekst tu ogłoszony w całości z pozostałej kopii w Bibliotece Czartoryskich, 605) dało pozytywny rezultat. Jednak niechęć naukowego środowiska wileńskiego oraz splot konfliktowych dla Potockiego wydarzeń przyczynił się niewątpliwie do samobójczej śmierci pisarza w 1815 r.

BP/74/18

H.G.